

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Obszar Architektoniczny Modelu Dostępnej Szkoły

Lokalizacja inwestycji:

Zespół Szkolno – Przedszkolny w Baszni Dolnej
ul. Szkolna 24
37-621 Basznia Dolna

Przedmiot zamówienia:

Celem przedmiotowego zamówienia jest dostosowanie placówki oświatowej do Standardów Dostępnej Szkoły na poziomie architektonicznym podstawowym. Przy wykonywaniu robót budowlanych należy spełnić wszystkie wymagania ministerstwa stawiane w Standardzie Dostępnej Szkoły.

Zakres prac:

Rozdział 1. Standard dostępności dojścia do obiektów oświatowych

Element 1.1. Miejsce parkingowe dla niepełnosprawnych.

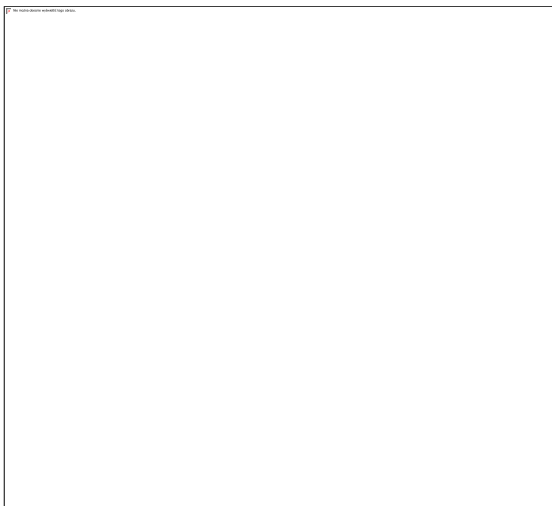
1. Wykonanie nowego miejsca parkingowego z kostki brukowej na obecnym obszarze parkingu wysypanego kruszywem w rogu parkingu poprzez:
 - Wykonanie koryta na całej szerokości jezdni i chodników, mechanicznie, grunt kategorii I-IV, na głębokości 20 cm
 - Profilowanie i zagęszczanie podłoża pod warstwy konstrukcyjne nawierzchni, mechanicznie,
 - Wykonanie rowków pod krawężniki i ławy krawężnikowe z oporem, beton C12/15,
 - Obsadzenie krawężników betonowych, 12*25 cm szare, na podsypce cementowo-piaskowej z wypełnieniem spoin zaprawą cementową, po obrysie zewnętrznym parkingu,
 - Obsadzenie krawężników leżących, 12*25 cm szare, na podsypce cementowo-piaskowej z wypełnieniem spoin zaprawą cementową, na boku miejsca postojowego z połączeniem z istniejącym parkingiem,
 - Warstwy odsączające, na poszerzeniach, zagęszczenie mechaniczne, grubość warstwy po zagęszczeniu 10 cm wykonane z piasku,
 - Podbudowy betonowe, bez dylatacji, łącznie 15 cm grubości z betonu C12/15,
 - Nawierzchnie z kostki brukowej betonowej, grubość 8 cm, na podsypce cementowo-piaskowej, kostka szara,
 - Wywóz ziemi.
2. Oznakowanie nowego miejsca parkingowego:
 - Oznakowanie poziome jezdni farbą chlorokauczkową drogową, miejsce parkingowe dla niepełnosprawnych. Tło niebieskie i biały symbol P24 i P18, wymiary 3,6x5m
 - wbetonowanie słupka stalowego ocynkowanego do znaków drogowych i przymocowanie tablicy znaku parkingu dla niepełnosprawnych D18a i Tabliczka T29.

Element 1.2. Oświetlenie istniejącego chodnika na rogu budynku.

1. Chodnik będzie doświetlony dwoma naświetlaczami LED zamontowanymi na elewacji budynku. Zasilanie należy prowadzić od wpięcia do istniejącej sieci oświetlenia budynku do naświetlaczy w listwach elektroinstalacyjnych wewnątrz pomieszczeń nad sufitami kasetonowymi:
 - Przewody kabelkowe układane w listwach i kanałach elektroinstalacyjnych, 3x1,5 mm² – ułożenie przewodów wewnątrz budynku na ścianach lub sufitach, preferowane ułożenie nad sufitem podwieszanym bez zbędnej ingerencji w stan wykończeniowy pomieszczeń,
 - Montaż na elewacji styropianowej naświetlaczy LED 50W z czujnikiem ruchu i zmierzchu.
 - Włączenie do istniejącej sieci, uruchomienie, badania i pomiary.

Element 1.3 Zakup stojaków na rowery i ławek.

1. Dostawa i montaż stojaków na rowery – stojaki 7 stanowiskowe, ocynkowane.

2. Dostawa i montaż ławki parkowej. Ławka długości 1,8m z oparciem, konstrukcja metalowa malowana proszkowo, siedzisko z drewna, dostosowana do istniejących ławek na obiekcie. Ostatecznie model do uzgodnienia z inwestorem.

Rozdział 2. Standard dostępności wejść do budynku.

Element 2.1. Montaż poręczy i krzeselka dla niepełnosprawnych przy schodach zewnętrznych.

1. Balustrady z pochwytym ze stali, ocynkowane, malowane proszkowo [alternatywnie ze stali nierdzewnej], wys. 1,1m, średnica pochwytów 42mm, wysunięte 30cm poza koniec i początek schodów dogięta „na okrągło”, szczeble pionowe bez możliwości wspinania się - Bierki po bokach schodów, [RMI WTB, §296, ust.1, 3, 5], Jeżeli poręcz wchodzi w światło skrajni ciągu pieszego, to oznaczona jest kolorem kontrastującym z otoczeniem (podstawowy poziom kontrastu wynosi 50% LRV, zalecany zaś 70% LRV). Wykonać zgodnie z warunkami technicznymi [RMI WTB, §296, ust.1, 3, 5]
2. Dostawa i montaż krzeselka dla osób niepełnosprawnych przymocowane na stałe przy barierze schodowej, z podłączeniem zasilania z rozdzielni elektrycznej zamontowanej przy schodach przed wejściem głównym.

UWAGA: Wartość LRV wylicza się wg wzoru $[(K1-K2)/K1] \times 100 = H$, w którym K1 to najwyższa wartość koloru (współczynnik odbicia światła jaśniejszej powierzchni), K2 to najniższa wartość koloru (współczynnik odbicia światła ciemniejszej powierzchni), H to wartość uzyskanego kontrastu pomiędzy barwami.

Element 2.2. Barwne oznakowanie stopni i krawędzi schodów zewnętrznych kolorem kontrastowym.

1. Malowanie farbami pasów (podstopnic i obrzeży od góry, krawędź stopni) schodów zewnętrznych o wysokości do 15 cm, 2-krotne, farba na pasy drogowe, żółta, Krawędź oznacza się kolorem kontrastowym na poziomie nie mniejszym niż 50% LRV. Pas oznakowania o szer. min 5 cm widoczny jest na stopniu i podstopnicy.

Rozdział 3. Standard dostępności komunikacji pionowej

Element 3.1. Zakup taśm do oznakowania schodów wewnętrznych.

1. Zakup i przyklejenie taśmy kontrastującej, antypoślizgowej szer. 50mm na pierwszym i ostatnim stopniu w biegach schodowych (stopnica i podstopnica) oraz "pola uwagi" przed schodami, na spoczniku i na końcu schodów.

Rozdział 4. Standard dostępności sal lekcyjnych

Element 4.1. Włącznik światła - obniżenie do 90 cm oraz wymiana gniazd wtykowych na 40cm

1. Należy obniżyć włączniki światła na wysokość 90 cm od podłogi oraz 4 szt gniazdek (nie dotyczy tych do podłączenia urządzeń specjalnych) na wysokość 40 cm od podłogi. Włączniki i gniazda wymienić na nowe.

Element 4.2. Wymiana opraw oświetleniowych w klasie.

1. Wymiana opraw oświetleniowych, oprawy LED, na doświetlające równomiernie całe pomieszczenie, i o natężeniu światła spełniającym Warunki Techniczne, natomiast przy tablicy 500lx z odbłyśnikiem asymetrycznym. Oprawy nad tablicą włączane oddzielnym włącznikiem przy tablicy

Element 4.3. Roboty malarskie i listwy ochronne na ścianach

1. Malowanie tynków wewnętrznych sufitów i ścian, listwa odbojowa na ścianach:
 - Przygotowanie powierzchni, zaszpachlowanie ubytków i pęknięć
 - Zagruntowanie podłoża
 - Malowanie sufitów farbą emulsyjną białą dwukrotnie
 - Malowanie tynków wewnętrznych, ścian z przygotowaniem powierzchni farbą lateksową w kolorze pastelowym dwukrotnie powyżej lamperii
 - Malowanie lamperii na wysokość 1,6m farbą zmywalną, odporną na szorowanie, kolory jasne kontrastujące z podłogą na poziomie 50% LRV

UWAGA: Wartość LRV wylicza się wg wzoru $[(K1-K2)/K1] \times 100 = H$, w którym K1 to najwyższa wartość koloru (współczynnik odbicia światła jaśniejszej powierzchni), K2 to najniższa wartość koloru (współczynnik odbicia światła ciemniejszej powierzchni), H to wartość uzyskanego kontrastu pomiędzy barwami.

- Demontaż i utylizacja listwy odbojowej drewnianej,
- Montaż nowej listwy odbojowej na ścianie. Listwa pcv, przykręcana do ściany

Element 4.4. Zakup i montaż rolet materiałowych na okna w klasie

1. Zakup i montaż rolet okiennych wewnętrznych materiałowych, wolno wiszących, montaż na ścianie, wpuszczane w sufit G-K, obsługiwanych ręcznie- sznurek, montowanych na nadprożu okiennym, w kasce aluminiowej. Materiał zaciemniający zachodzący po 5 cm za szpalet.

Rozdział 5. Standard dostępności świetlicy szkolnej

Element 5.1. Zakup i montaż rolet – świetlica

1. Zakup i montaż Verticali okiennych wewnętrznych, montaż na suficie, obsługa ręczna – sznurek,

Element 5.2. Roboty malarskie - świetlica.

1. Malowanie tynków wewnętrznych sufitów i ścian:

- Przygotowanie powierzchni, zaszpachlowanie ubytków i pęknięć
- Zagruntowanie podłoża
- Malowanie sufitów farbą emulsyjną białą dwukrotnie
- Malowanie tynków wewnętrznych, ścian z przygotowaniem powierzchni farbą lateksową w kolorze pastelowym dwukrotnie powyżej lamperii
- Malowanie lamperii na wysokość 1,6m farbą zmywalną, odporną na szorowanie, kolory jasne kontrastujące z podłogą na poziomie 50% LRV.

Element 5.3. Oznakowanie drzwi do świetlicy szkolnej tabliczką w języku Braille'a

OBSZAR ARCHITEKTONICZNY

Podstawowe założenia

1. Standardy dostępności dojścia do obiektów oświatowych

- Ciągi piesze zapewniają samodzielność poruszania się osobom z ograniczoną mobilnością

i percepcją oraz uwzględniają bezpieczeństwo poruszania się użytkowników, w tym m. in.: trasę wolną od przeszkód o szerokości min.1,8m (zalecane 2,0m), równą nawierzchnię, poprawne oświetlenie.

- Jeżeli działka szkolna jest ogrodzona, to furtka umożliwia dostęp OzN poruszającym się na wózkach inwalidzkich (RMI WTB § 42 ust. 2), tj.: szerokość furki wynosi minimum 90 cm, furtka otwiera się przynajmniej pod kątem 90°.

- Przy wejściu do budynku znajduje się „plac przedwejściowy”, w obrębie którego znaleźć można takie elementy jak siedziska czy stojaki na rowery. Elementy te, ustawione są poza trasą wolną od przeszkód, aby nie blokowały dojść do budynku i nie stanowiły zagrożenia dla uczniów z niepełnosprawnościami.

- Na terenie działki znajduje się minimum jedno miejsce postojowe przeznaczone dla OzN: powierzchnia miejsca postojowego wymalowana jest na niebiesko i oznaczona symbolem osoby na wózku, wymiary stanowiska wynoszą:

- przy parkowaniu prostopadłym do osi jezdni – co najmniej szerokość 3,6 m i długość 5 m (RMI WTB § 21 ust. 1),
- przy usytuowaniu miejsc postojowych wzdłuż jezdni – co najmniej szerokość 3,6 m i długość 6 m (RMI WTB § 21 ust. 2 pkt2 rozporządzenia)

2. Standardy dostępności wejść do budynku

- Przynajmniej jedno z wejść do szkoły, jest dostosowane do potrzeb OzN, tj. spełnia kryteria opisane poniżej.

- Uczniowie mogą wchodzić do szkoły przez jedno główne wejście lub inne wejścia, np. z podziałem na wiek dzieci.

- Na poziomie podstawowym, dopuszczalne jest, aby dla OzN dostosowane było wejście inne niż to, którym wchodzi wszystkie dzieci lub z podziałem na wiek, jednak to rozwiązanie dopuszczalne jest tylko, gdy wykonany audyt wykaże, że nie ma możliwości dostosowania wejścia głównego (np. z powodu ograniczeń terenowych, wytycznych konserwatorskich czy zbyt dużych utrudnień w poruszaniu się OzN itp.). W przypadku, gdy nie ma możliwości dostosowania wejścia głównego dla OzN, konieczne

jest wyznaczenie czytelnej, dobrze oznakowanej trasy, pozbawionej barier terenowych do najbliższego wejścia, z którego użytkownicy mogą korzystać. Trasę tę należy czytelnie oznakować.

- Główne wejście do budynku lub inne alternatywne przeznaczone dla OzN, znajduje się na poziomie terenu, a gdy nie jest to możliwe (np. w przypadku przebudowy obiektu), należy rozważyć następujące działania: podniesienie terenu przed wejściem do obiektu, poprzez wykonanie chodnika o spadku nie większym niż 5% na większym odcinku (zalecane) lub poprzez schody z alternatywnymi rozwiązaniami pozwalającymi na dostanie się do obiektu OzN ruchową, np. poprzez zastosowanie pochylni, dźwigu lub platformy pionowej.

- Wśród alternatywnych rozwiązań, najbardziej korzystne jest wykonanie pochylni, gdyż jest to element najbardziej trwały i niewymagający zasilania prądem, ale również opłat za kontrole stanu technicznego.

- W RMI WTB określony jest procentowy spadek pochylni. Na poziomie podstawowym MDS wymagane jest, aby pochylnia miała –niezależnie od wysokości pokonywanej różnicy w terenie czy istniejącego zadaszenia – nachylenie nie większe niż 6%.

- Pochylnia o długości przekraczającej 900 cm, podzielona jest na krótsze odcinki, zastosowane są spoczniki pośrednie o długości nie mniejszej niż 140 cm.

- Na początku pochylni zapewniona jest płaszczyzna pozioma o długości co najmniej 150 cm, a na zakończeniu powierzchnia o wymiarze nie mniejszym niż 150x150 cm poza polem otwierania skrzydła drzwi wejściowych do budynku [RMI WTB, §71, ust. 3.].

- Szerokość podstawy pochylni wynosi 120 cm, a odległość między przeciwległymi poręczami zawiera się w granicach od 100 cm do 110 cm [RMI WTB, § 71.].

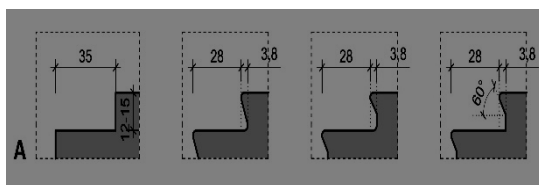
- Pochylnia ma także na bokach krawężniki o wysokości co najmniej 7 cm i obustronne poręcze mocowane na wysokości 75 i 90 cm od płaszczyzny ruchu [RMI WTB, § 298. ust. 4].

- Ma ona nawierzchnię trwałą, zabezpieczoną przed poślizgnięciem (przy różnych warunkach atmosferycznych), równą i szorstką.

- W przypadku, gdy nie ma możliwości zastosowania pochylni, dostęp OzN ruchową do budynku zapewnia się poprzez urządzenia typu podnośnik lub winda (dźwig osobowy). Zalecanym rozwiązaniem jest zastosowanie dźwigu osobowego jako urządzenia bardziej uniwersalnego.

- Dostęp do budynku zapewniają także schody i choć są one barierą krytyczną dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, to dla innych użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnością wzroku, mogą być istotnym elementem w dostaniu się do wejścia usytuowanego ponad poziomem terenu czy skorzystania z innych kondygnacji w obiekcie. Kształt stopni, ich wymiar, kolor czy materiał, z jakiego są wykonane, stanowiąć będzie o ich dostosowaniu do potrzeb użytkowników z

niepełnosprawnościami. - Schody są pełne, a nie ażurowe i wykonane z materiałów antypoślizgowych. Stopnie są proste, bez wystających zwisów, nosków i podcięć, aby zminimalizować zagrożenie zaczepienia nogą i możliwości upadku. Na poziomie podstawowym MDS, dopuszczalne są schody „ścięte”, pod warunkiem, że są one sfazowane pod kątem co najmniej 60°, a „najście” jednego stopnia na drugi jest nie większe niż 3,8 cm.

- Wysokość stopni schodów zewnętrznych waha się od 12 do 15 cm, a głębokość jest nie mniejsza niż 35 cm.

- Szerokość schodów zewnętrznych określona w RMI WTb § 68, wynosi minimum 120 cm, ale nie mniej niż wymiar biegu schodów znajdujących się wewnątrz budynku.

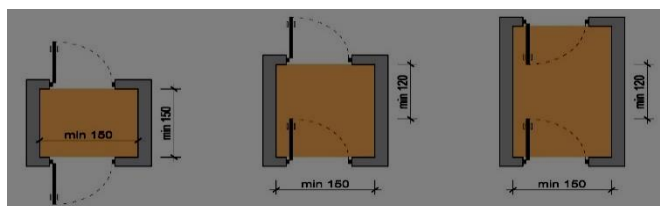
- Niezbędne w korzystaniu ze schodów są poręcze sytuowane z obu stron biegu schodowego [RMI WTb § 296]. Wymóg ten powinien zostać spełniony niezależnie od długości biegu schodowego (wysokości różnicy poziomów), pomimo że przepisy określają, że poręcze mają być instalowane tylko przy schodach, których wysokość przekracza 50 cm [RMI WB, §296, ust.1]. W przypadku biegów schodowych, których szerokość jest większa niż 4 m, wymagane jest zastosowanie dodatkowej balustrady pośredniej [RMI WTb., §296, ust. 3.]

- Wysuniętą poza schody poręcz zakończona jest “w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie” [RMI WTb, §296, ust.5], np. dogięta „na okrągło” w kierunku ściany lub podłoża. Jeżeli poręcz wchodzi w światło skrajni ciągu pieszego, to oznaczona jest kolorem kontrastującym z otoczeniem (podstawowy poziom kontrastu wynosi 50% LRV, zalecany zaś 70% LRV).

- Na poziomie podstawowym MDS wymagane jest przynajmniej barwne oznakowanie pierwszego i ostatniego stopnia, a w przypadku trzech stopni każdego z nich. Krawędź oznacza się kolorem kontrastowym na poziomie nie mniejszym niż 50% LRV. Pas oznakowania o szer. min 5 cm widoczny jest na stopniu i podstopnicy.

- Elementem strefy wejściowej budynku jest także przedsionek/wiatrołap oraz hol. Biorąc pod uwagę dostępność tych przestrzeni dla OzN, zalecanym rozwiązaniem jest brak przedsionka, gdyż każde drzwi stanowią potencjalną barierę i ograniczenie przestrzeni.

Jednak, ze względów klimatycznych lub z powodów bezpieczeństwa, przedsionki często stanowią część strefy wejściowej. Istotne jest wówczas zapewnienie osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich, bezkolizyjnego manewrowania między zewnętrznymi a wewnętrznymi drzwiami. Minimalny wymiar tej przestrzeni to 150x150 cm, pod warunkiem, że drzwi nie otwierają się do wnętrza przedsionka (tzn. uchylają się na zewnątrz lub są rozsuwane). W przeciwnym wypadku, niezbędna powierzchnia to 150 cm szerokości na 120 cm głębokości, powiększone o szerokość każdego skrzydła drzwiowego, które otwiera się do jego wnętrza. Oznacza to, że jeśli do wnętrza przedsionka otwiera się jedno skrzydło o szerokości 90 cm, wówczas minimalna głębokość przedsionka wynosi 210 cm.

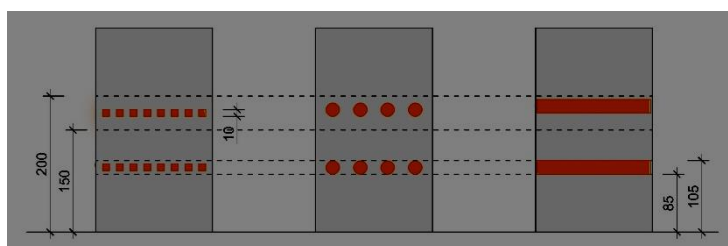
□ Istotne jest także, aby w przestrzeni przedsionka i holu nie znajdowały się żadne elementy, które mogłyby ograniczać poruszanie się użytkowników. Wyeliminowane są progi w drzwiach, stopery na posadzkach czy wycieraczki wystające ponad powierzchnię ruchu na wysokość większą niż 2 cm. Nie należy także sytuować wolnostojących tablic, sztalug lub innych elementów, które mogłyby ograniczać poruszanie się użytkowników lub zagrażać ich bezpieczeństwu (chyba że usytuowane są one poza główną przestrzenią komunikacyjną, np. we wnękach).

- Należy zadbać, aby strefa przedsionka/holu miała zapewniony dostęp do światła dziennego (np. poprzez zastosowanie przeszklenia ścian i drzwi wejściowych). W przypadku braku takiego rozwiązania **wymagane** jest, aby hol/przedsionek były dobrze oświetlone światłem sztucznym o barwie zbliżonej do światła naturalnego tak, aby zminimalizować kontrast światła między przestrzenią wewnętrzną a zewnętrzną.

- W zapewnieniu dostępności ważną rolę pełnią też drzwi wejściowe, które są widoczne, łatwe w obsłudze i mają wymiary umożliwiające swobodne przemieszczanie się użytkowników. Mogą one być jedno lub dwuskrzydłowe, rozwierane lub przesuwne.

Wykluczone są natomiast drzwi wahadłowe lub obrotowe.

- Minimalna szerokość drzwi to 90 cm (jedno skrzydło).
- Szkłane drzwi usytuowane w szklanej ścianie uwidaczniane są np. poprzez zastosowanie koloru lub dodatkowych podziałów drzwi. Zgodnie w przepisami, wszelkie elementy transparentne (np. ściany i drzwi szklane) oznaczone pasami kontrastującymi „wizualnie z tłem oglądanym w obu kierunkach i we wszystkich warunkach oświetleniowych”. Pasy na szklanych elementach, mogą mieć różną formę: linii, kwadratów, kół, symboli czy motywów dekoracyjnych. Istotne jest, aby zlokalizowane były one na dwóch poziomach, tj. 150-200 cm (pierwszy pas) oraz 85-105 cm (drugi pas), a ich grubość minimalna wynosiła 10 cm.

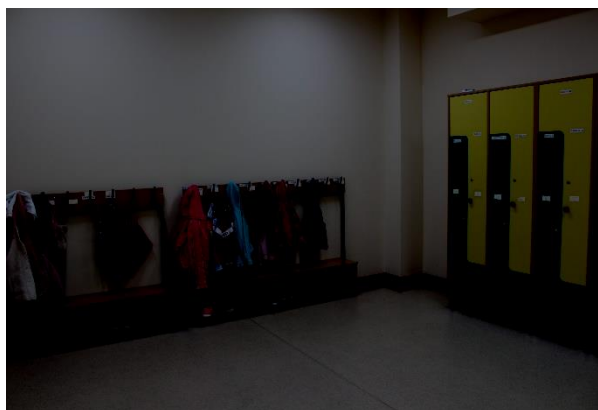

Należy w tym miejscu podkreślić, że wprowadzanie oznaczeń w kolorze jasnoszarym (mlecznym), nie daje oczekiwanego efektu (przy jasnym świetle mleczne oznakowania nie są widoczne).

- W obiektach szkolnych unika się montowania drzwi całkowicie przeszklonych (bezzramowych). Warunkiem stosowania takich drzwi, jest wykonanie ich ze szkła bezpiecznego, a skrzydło drzwi musi być u dołu zabezpieczone metalowym wzmocnieniem do wysokości min. 30 cm.

3. Standardy dostępności szatni

- ☐ Na poziomie podstawowym MDS dopuszcza się brak dostępu do szatni ogólnej osobom poruszającym się na wózkach, ale wymagane jest zorganizowanie dla tych osób miejsca na pozostawienie odzieży wierzchniej w pobliżu wejścia do budynku. Może to być nieduże, wydzielone pomieszczenie lub szafki usytuowane np. w holu budynku.

Zapewnić należy również miejsce na wózki inwalidzkie czy inne sprzęty rehabilitacyjne, które mogą być udostępniane na terenie szkoły uczniom z niepełnosprawnością.

□ W przypadku, gdy uczniowie mają wyłącznie do dyspozycji szafki usytuowane w korytarzach, wówczas konieczne jest zapewnienie możliwości otwarcia szafek z poziomu wózka, tj. na wysokości 40-110 cm. Szafki mają numery w kontrastowym kolorze, aby osoby słabowidzące mogły swobodnie odnaleźć swoją szafkę.

W przypadku osób niewidomych, na poziomie podstawowym MDS umieszcza się opisy z numerem szafki w piśmie wypukłym. Szafki dla osób niewidomych i słabowidzących są lokalizowane w pierwszym szeregu.

4. Standardy dostępności komunikacji poziomej

□ Szkoła stosuje rozwiązania oparte na: regularnych układach ścieżek i osiach symetrii przecinających się pod kątem prostym i czytelnych punktach centralnych (orientacji). Układy te, pod warunkiem logicznego usystematyzowania, są możliwe do zrozumienia i opanowania przez OzN wzroku, słuchu, spektrum autyzmu czy z niepełnosprawnością intelektualną. Nie są natomiast wskazane układy złożone, szczególnie takie, które przybierają niezrozumiałe formy geometryczne. Pożądane jest minimalizowanie odległości, które uczeń musi przemierzać pomiędzy salami. Może to być osiągnięte np. poprzez grupowanie sal dla poszczególnych grup wiekowych.

- Jeżeli w strefie ruchu pojawiają się przeszkody lub elementy, które mogą stanowić zagrożenie dla użytkowników, takie jak: urządzenia przeciwpożarowe, elementy konstrukcyjne czy instalacyjne, to są one odpowiednio zabezpieczone i wyróżnione wizualnie (kontrast kolorystyczny).

- Wszystkie elementy wyposażenia znajdują się poza trasą wolną od przeszkód.
- W przypadku przedmiotów, które nie są mocowane na stałe, np.: rośliny, siedziska, szafki, tablice informacyjne, sztalugi, kosze na śmieci itp., dopuszczone jest ich umieszczanie pod warunkiem, że nie utrudniają ruchu użytkowników. Wszystkie elementy wyposażenia znajdują się poza trasą wolną od przeszkód. Mogą one być lokalizowane w wydzielonej przestrzeni korytarza lub we wnękach
- Wszelkie elementy umieszczone na ścianach (np. tablice informacyjne), nie wystają z lica ściany na odległość większą niż 10 cm.³⁸ W przeciwnym razie, konieczne jest zabezpieczenie takich elementów cokołem o wysokości 7 cm lub poprzeczką umieszczoną na wysokości 30 cm nad poziomem posadzki.
- Minimalna szerokość drzwi w świetle ościeżnicy wynosi 90 cm [RMI WTB, § 75., ust. 2.], przy czym w przypadku drzwi przeciwpożarowych wymiar ten będzie ulegał zwiększeniu. Jednocześnie jedno skrzydło drzwi nie może być zbyt szerokie, gdyż ich obsługa będzie znacznie utrudniona. Należy stosować drzwi łatwe do otwierania zarówno przez użytkowników wózków inwalidzkich, osoby słabsze fizycznie, np. dzieci w wieku wczesnoszkolnym i OzN kończyn górnych. Zaleca się, aby maksymalna siła, jaką można użyć przy obsłudze drzwi, wynosiła 15 N (zalecana 10 N).
- Posadzki są równe, antypoślizgowe oraz odporne na odkształcenia. W przypadku płaszczyzn pionowych, niezbędne jest zastosowanie materiałów, które nie zagrażają użytkownikom przy ich dotykaniu, najlepiej takich, które nie są podatne na uszkodzenia.
- Istotne jest skonstrastowanie ze sobą ścian i posadzek poprzez zastosowanie odmiennych kolorów (LRV min. 50%). Ma to na celu umożliwienie OzN wzroku określenie granicy między płaszczyznami oraz bezpieczne przemieszczanie się wzdłuż korytarza. W przypadku zastosowania podobnej kolorystyki dwóch elementów można wprowadzać na posadzce lub ścianie pasy o szerokości 15 - 30 cm w innej barwie niż obie płaszczyzny
- Ważnym czynnikiem dostępności strefy komunikacyjnej jest oświetlenie - zarówno sztuczne, jak i naturalne. Najlepszym rozwiązaniem jest zapewnienie dostępu bezpośredniego światła naturalnego do przestrzeni korytarzy. Nie zawsze jednak takie rozwiązanie jest możliwe (np. gdy pomieszczenia usytuowane są z obu stron korytarza).

Niewłaściwe sytuowanie przeszkleń może wywoływać efekt olśnienia. Stąd istotne jest prawidłowe rozmieszczenia okien lub zabezpieczenie komunikacji przed niekontrolowanym dopływem promieni słonecznych.

- Możliwe jest także wprowadzanie światła naturalnego pośredniego za pomocą dodatkowych przeszkleń w ścianie między pomieszczeniami a korytarzami lub poprzez zastosowanie drzwi z elementami transparentnymi.

- Zabronione jest stosowanie ciemnych korytarzy zakończonych przeszklaniem, gdyż może to powodować olśnienie. W przypadku istnienia takich rozwiązań, konieczne jest stałe utrzymanie włączonego światła sztucznego w korytarzach (niezależnie od pory dnia), w celu zmniejszenia kontrastu świetlnego. Możliwe jest także zastosowanie szkła barwionego, żaluzji lub powłok antyrefleksyjnych.

5. Standardy dostępności komunikacji pionowej

- Trwała dostępność komunikacji pionowej zapewniona jest na poziomie parteru lub innej dostępnej dla wszystkich kondygnacji do: wybranych sal lekcyjnych i innych pomieszczeń, w tym, minimum jednej toalety przeznaczonej dla OzN. Dostępność do pozostałych kondygnacji jest zapewniona poprzez zainstalowanie urządzenia/urządzeń, np. schodolazu, umożliwiającego dostęp do wszystkich kondygnacji.

- Dopuszczalne jest stosowanie innych urządzeń do pokonywania różnic poziomów wysokości niż dźwigi osobowe. Dopuszcza się zastosowanie podnośników pionowych i przyschodowych, jednak te ostatnie nie są zalecane z powodu ich małej funkcjonalności. W tabeli poniżej wskazano wady i zalety poszczególnych urządzeń.

- W przypadku schodów, forma, wymiary i zastosowane materiały uwzględniają odpowiednie ich dostosowanie do potrzeb uczniów z różnymi niepełnosprawnościami:

- Schody są proste, bez zwisów i podcięć, ewentualnie ścięte pod kątem min. 60°. Istotne jest, aby nie były one ażurowe lub transparentne, miały prosty bieg, bez zabiegów. Wykluczone są z użytku wszelkie schody wachlarzowe.

- Przestrzeń pod schodami jest zabezpieczona tak, aby ich konstrukcja nie zagrażała użytkownikom. Zalecana wysokość, do której należy zabezpieczyć strefę pod schodami wynosi 210 cm. Strefa pod schodami może być zabudowana i służyć np. jako pomieszczenie gospodarcze. Przestrzeń ta może być także ograniczona poprzez sytuowanie w jej obrębie np. sztalug, rzeźb czy siedzisk, które uniemożliwią użytkownikom wejście pod schody.

- Minimalna szerokość schodów wynosi 120 cm⁴⁸ (zgodnie z przepisami

przeciwpożarowymi, szerokość ta zwiększa się adekwatnie do ilości przebywających w budynku osób), jednak zalecana min. szerokość schodów (szczególnie w klatkach ewakuacyjnych) wynosi nie mniej niż 160 cm. Wymiar ten umożliwia bowiem bezpieczną ewakuację OzN.

- Wysokość pojedynczych stopni, zgodnie z RMI WTB § 68 ust. 1, waha się od 15 cm do 17,5 cm.

- Powierzchnia stopni jest antypoślizgowa, matowa, bez zbędnych wzorów. Istotne jest natomiast wyróżnienie barwne stopni. **Wymagane** jest, aby krawędzie pierwszego i ostatniego stopnia w biegu schodowym oznaczone były pasami o szerokości min. 5 cm na całej ich szerokości, w kolorze kontrastującym z ich nawierzchnią. Oznaczenie jest widoczne na stopniu i podstopnicy (część pionowa lub skośna stopnia).

- Zgodnie z przepisami [RMI WTB § 298. 2.] w budynkach oświaty balustrady mają wysokość 110 cm i prześwit lub otwory pomiędzy elementami, nie większymi niż 12 cm.

6. Standard dostępności sal lekcyjnych

- Standard należy uznać za spełniony, gdy poniższe wymagania spełnia minimum 10% sal lekcyjnych, zlokalizowanych na kondygnacji dostępnej.

- Konieczne jest, aby:

- szerokość drzwi i przejść między meblami nie była mniejsza niż 90 cm.

- Natężenie światła jest rozłożone jednolicie w całym pomieszczeniu (światło naturalne i sztuczne).

- Prawidłowe oświetlenie naturalne w sali lekcyjnej zapewnia:

- odpowiedniej wielkości okna usytuowane na bocznej ścianie lub dodatkowo w przestrzeni dachu,

- rozwiązania, które w przypadku nadmiernej intensywności promieni słonecznych w okresie wiosenno-letnim ograniczą zbyt silne promieniowanie słońca, zaś w czasie zimy i jesieni prawidłową jego ilość.

W tym celu stosuje się: tzw. „lekkie półki”, wysunięcia w elewacji, zewnętrzne poziome lub pionowe żaluzje (w zależności od orientacji okna) albo okna ze szkłem mającym powłoki przeciwsłoneczne, a także poprzez takie zagospodarowanie terenu zewnętrznego, które zapewni zacienienie elewacji (np. sytuowanie drzew liściastych)

- Użytkownicy mają możliwość samodzielnej regulacji natężenia światła zewnętrznego, poprzez zastosowanie rolet lub żaluzji, aby dostosować warunki oświetleniowe do prowadzonych zajęć (np. całkowite ograniczenie światła naturalnego

podczas wyświetlania projektora) i potrzeb uczniów.

7. Standard dostępności sal sportowych

- W przypadku, gdy na sali gimnastycznej nie ma możliwości zorganizowania przestrzeni do bezpiecznego uprawiania sportu przez OzN z rówieśnikami lub jest utrudniony dostęp do sali, w budynku szkoły zapewniona jest przestrzeń do realizacji zajęć z wychowania fizycznego lub prowadzenia np. rehabilitacji w ramach zajęć.
- Posadzki w salach sportowych mają powierzchnie matowe, antypoślizgowe.
- Pomieszczenia oświetlone są równomiernie światłem naturalnym i sztucznym. Istotne jest, aby w oknach znalazły się np. rolety, przesłony zewnętrzne, szyby antyrefleksyjne lub inne rozwiązania ograniczające dostęp promieni światła do pomieszczenia (w celu ograniczenia oślepienia światłem dziennym, a także przegrzania w upalne dni).

8. Standard dostępności sal rewalidacyjnych

- W szkole znajduje się pomieszczenie dla psychologa i pedagoga, gabinet dla logopedy. Dopuszcza się, aby wsparcie psychologiczne, pedagogiczne i logopedyczne odbywało się w jednym pomieszczeniu.
- Pomieszczenia rewalidacyjne są dobrze oświetlone światłem naturalnym i sztucznym.
- W większości pomieszczeń rewalidacyjnych istotne jest zapewnienie dostępu do światła naturalnego (nie dotyczy np. sal doświadczania świata, pracowni tyfloakustycznych). W pomieszczeniach tych, w oknach umieszczone są rolety umożliwiające regulację dostępu światła, w tym zapewniające całkowite zaciemnienie pomieszczenia.
- Między płaszczyzną pionową a poziomą zachowany jest właściwy kontrast (min. 50 LRV). Wyposażenie również wyróżnia się na tle otoczenia.
- W pomieszczeniach rewalidacyjnych, przejścia między meblami mają szerokość nie mniejszą niż 90 cm, a w miejscach strategicznych – przestrzeń manewrowa o wymiarze 150x150 cm. Dodatkowo w pomieszczeniach typu: sala doświadczania świata, sala rehabilitacyjna, sala integracji sensorycznej, tuż przy drzwiach znajduje się wolna przestrzeń np. do zdjęcia butów i odzieży wierzchniej czy przeniesienia dziecka z wózka inwalidzkiego.

9. Standardy dostępności stołówki szkolnej

- W pomieszczeniu są antypoślizgowe posadzki, równe, bez uszkodzeń. Między płaszczyzną pionową a poziomą, zapewniony jest kontrast barwny na poziomie 50% LRV.
- Lada w miejscu wydawania posiłku obniżona jest do 90 cm, na szerokości nie mniejszej niż 90 cm.

10. Standardy dostępności świetlicy szkolnej

- W pomieszczeniu posadzki są antypoślizgowe, równe, bez uszkodzeń. Między płaszczyzną pionową a poziomą, zapewniony jest kontrast barwny na poziomie 50% LRV.
- Oświetlenie naturalne i sztuczne jest rozmieszczone równomiernie (nie ma miejsc ciemniejszych i jaśniejszych). W oknach zamontowane są rolety lub żaluzje umożliwiające ograniczenie dostępu promieni słonecznych.
- Pomieszczenie jest wyraźnie oznakowane, a dojście do niego zapewniono wszystkim użytkownikom:
 - szerokość dojścia do pomieszczenia jest nie węższa niż 160 cm,
 - na drodze dojścia nie ma barier ograniczających dostęp do pomieszczenia (trasa wolna od przeszkód).

11. Standardy dostępności biblioteki szkolnej

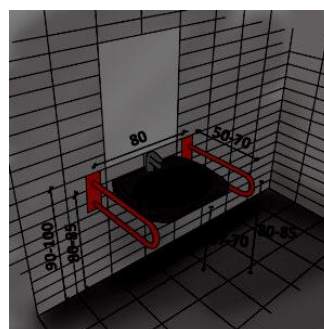
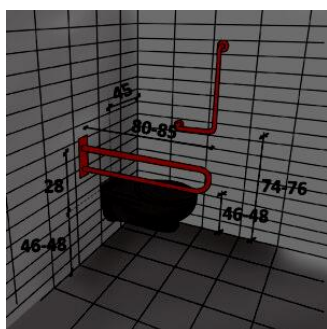
- W pomieszczeniu posadzki są antypoślizgowe, równe, bez uszkodzeń. Między płaszczyzną pionową a poziomą, zapewniony jest kontrast barwny na poziomie 50% LRV
- Oświetlenie naturalne i sztuczne rozmieszczone jest równomiernie (nie ma miejsc ciemniejszych i jaśniejszych). W oknach zamontowane są rolety lub żaluzje umożliwiające ograniczenie dostępu promieni słonecznych.
- Na poziomie podstawowym nie jest wymagany dostęp do regałów z książkami dla OzN.

12. Standardy dostępności pomieszczeń sanitarnych

- Na poziomie podstawowym, dostępności w budynku szkoły zapewniono minimum jedną toaletę dostosowaną dla OzN, a na dojściu do tego pomieszczenia, zapewniono trasę wolną od przeszkód. Jeżeli jednak w budynku będą przeprowadzone prace budowlane, podlegające pozwoleniu na budowę, konieczne będzie zapewnienie

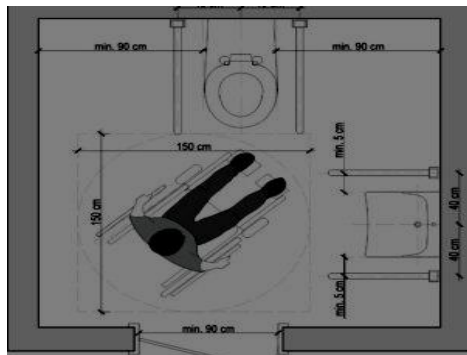
przynajmniej jednej toalety dostępnej na każdej kondygnacji.

- Drzwi wejściowe do toalety nie mają progów, a ich szerokość wynosi nie mniej niż 90 cm.
- W pomieszczeniu znajduje się co najmniej jedna odpowiednio przystosowana miska ustępowa i umywalka. Przy urządzeniach tych znajdują się uchwyty. [RMI WTB, § 86].
- Miska sedesowa zlokalizowana jest na wysokości 46-48 cm (górna krawędź urządzenia). Minimum z jednej jej strony zachowana jest tzw. powierzchnia aktywności o wymiarze nie mniejszym niż 90x120 cm. Oznacza to, że odległość do najbliższej przeszkody od bocznej krawędzi urządzenia, powinna być nie mniejsza niż 90 cm. Jeżeli miska sedesowa usytuowana jest z jednej strony blisko ściany, to wówczas jej odległość (liczona do osi urządzenia) wynosi min. 45 cm

- Umywalka umieszczona jest na wysokości 80-85 cm nad posadzką (górna krawędź urządzenia), a pod nią zachowane jest minimum 67 cm wolnej przestrzeni.
- Na poziomie podstawowym MDS, dopuszcza się korzystanie z toalety dla OzN przez młodsze dzieci, ale wówczas wymagane jest zorganizowanie pomocy asystenckiej i/lub zapewnienia podnóżka, aby dzieci niskiego wzrostu mogły skorzystać z toalety.
- W pomieszczeniu zainstalowane są uchwyty ułatwiające korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych OzN. Przy umywalce wskazane jest umieszczanie uchwytów ruchomych bądź stałych o długości 50-70 cm, a wysokość ich mocowania jest zbieżna z poziomem górnej krawędzi umywalki (80-85 cm). Przy misce sedesowej również mocowane są dwa uchwyty, przy czym od strony „powierzchni aktywności”, jest on poziomy i składany, zaś od strony ściany - stały (poziomy lub w kształcie litery L), mocowany do płaszczyzny pionowej. W przypadku, gdy z obu stron miski przewidziano powierzchnie aktywności (rozwiązanie sugerowane, jako zgodne z ideą projektowania uniwersalnego), wówczas przy urządzeniu mocuje się dwa poziome uchwyty składane.

Wymagana długość tych elementów to: 80-85 cm dla uchwytów składanych i min. 60 cm dla stałych, przy czym ważne jest, aby uchwyty wystawały poza krawędź miski sedesowej o 15 cm. Uchwyty przy misce sedesowej umieszczone są 28 cm ponad górną krawędzią miski sedesowej tj. 74-76 cm nad posadzką.

- Wszystkie urządzenia typu: dozownik mydła, suszarka czy podajnik ręczników papierowych, mocowane są na wysokości od 80 do 110 cm.
- Lustro przy umywalce umieszczone jest na wysokości 90-100 cm (dolna krawędź lustra).
- Źródła światła rozłożone są równomiernie w całej przestrzeni. Jest to szczególnie ważne w sanitariatach z przedsionkami, w których może dochodzić do różnic w natężeniu oświetlenia. Wartość natężenia światła określona jest w obszarze technicznym.
- Istotnym elementem funkcjonalności i dostępności pomieszczeń sanitarnych są posadzki, które są antypoślizgowe i mają powierzchnię matową.
- W przypadku dodatkowego pomieszczenia sanitarnego dla dzieci młodszych, wysokości mocowania umywalek i toalet są zgodne z wymaganiami opisanymi w MDS **na poziomie średnim**.
- W szkołach specjalnych, przynajmniej jedno specjalne pomieszczenie higieniczne, tzw. changing places, wyposażone jest, oprócz miski ustępowej, m.in.: w leżankę, prysznic i umywalkę. Liczba pomieszczeń higienicznych powinna być dostosowana do liczby uczniów i typu ich niepełnosprawności.